

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen

Adm. Direktør

Henrik Appel Esbensen, MB

20. februar 2012

Sagsnr.

2012-23777

Dokumentnr.

2012-128247

Kære Henrik Appel Esbensen

Tak for din henvendelse af 10. februar 2012, hvor du stiller følgende spørgsmål til forvaltningen:

”Hvordan Socialforvaltningen administrerer og fortolker hjælp til enkeltudgifter jf. loven om aktiv socialpolitik § 81 i forhold til udsættelse af folk fra deres boliger?”

Socialforvaltningens svar

Socialforvaltningens tolkning af aktivlovens § 81

Bestemmelsens ordlyd

”§ 81. Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.”

Betingelser for at kunne få økonomisk hjælp til enkeltudgifter efter aktivlovens § 81

Følgende er altid en betingelse for at kunne modtage hjælp:

1. at der er tale om en rimelig begrundet enkeltudgift, og
2. at borgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed. Kriterierne for denne betingelse er de samme for at kunne modtage kontanthjælp), og

Direktionen

Bernstorffsgade 17, 3.
1592 København V.

Telefon
33 17 33 17

Direkte telefon
33 17 32 02

Telefax
33 17 32 04

E-mail
Anette.Laigaard@sof.kk.dk

www.kk.dk

3. at det i afgørende grad vil vanskeliggøre borgerens (og familiens) muligheder for at klare sig selv i fremtiden, hvis de selv skal betale udgiften, og
4. at udgiften – som udgangspunkt – har været uforudsigelig for borgeren.
- 5.

Øvrige grundlæggende betingelser for at kunne modtage hjælpen

Indledningsvis er det tillige en betingelse for at kunne få hjælp efter aktivloven, at aktivlovens almindelige generelle betingelser er opfyldt, før kommunen kan yde hjælp, dvs. f.eks. betingelsen i aktivlovens § 3 om at borgeren skal have lovligt ophold eller være statsborger i DK, samt betingelsen i aktivlovens § 88 om, at ansøgningen som altovervejende hovedregel skal indgives til kommunen, før borgeren har påtaget sig udgiften.

Endvidere må den ønskede hjælp ikke kunne dækkes på anden måde (ved andre bestemmelser/anden lovgivning).

Et eksempel på anvendelse af anden lovgivning kan være servicelovens § 52a, hvorefter kommunen kan yde hjælp til betaling af udgifter i den særlige situation, hvor en eventuel udsættelse af en familie vil betyde, at et mindreårigt hjemmeboende barn vil blive anbragt uden for hjemmet. Der kan også ydes hjælp i den situation, hvor en hjemgivelse af et barn, som i øvrigt er anbragt udenfor hjemmet ikke kan finde sted på grund af en udsættelse af barnets familie. Kommunens afgørelse skal hvile på en vurdering af barnets tarv. Betingelsen for at yde støtte til en huslejerestance er, at truslen mod barnets tarv er det væsentligste i sagen, f.eks. at der er en reel risiko for, at barnet skal fjernes fra familien, såfremt udsættelsen gennemføres. Hvis dette ikke er tilfældet, skal sagen i stedet vurderes efter aktivlovens § 81 om muligheden for at yde hjælp til enkeltudgifter.

Personkredsen til aktivlovens § 81

Personkredsen i aktivlovens § 81 omfatter kontanthjælpsmodtagere, "nye" førtidspensionister (dvs. hvor førtidspension er tilkendt efter 1.1.2003), studerende og andre lavindkomstgrupper (jf. betingelsen om, at ansøgeren og ansøgerens ægtefælle ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften).

Afgørelse efter en konkret individuel vurdering

Kommunen skal træffe afgørelse om hjælp i hver enkelt ansøgning efter en konkret individuel vurdering, dvs. i hvert enkelt tilfælde skal der tages konkret stilling til, hvorvidt (alle) betingelserne for hjælp er opfyldt, og der træffes afgørelse i overensstemmelse med gældende praksis fra bl.a. Ankestyrelsen.

Betingelsen om uforudsigelige udgifter

Økonomisk hjælp til enkeltudgifter efter aktivlovens § 81 er hjælp, som ikke er løbende hjælp til forsørgelse i modsætning til f.eks. kontanthjælp. Udgangspunktet er således, at f.eks. kontanthjælpsmodtagere - ligesom andre - efter evne skal lægge midler til side til udgifter, der med rimelighed kan forudses. Kommunen kan derfor ikke give løbende økonomisk hjælp efter denne bestemmelse, dvs. eksempelvis ikke måned efter måned dække borgerens udgift til husleje.

Da husleje endvidere ikke kan betegnes som en *uforudsigelig udgift*, er det som udgangspunkt vanskeligt at give løbende hjælp til betaling af husleje eller gentagne gange at betale en huslejerestance efter denne bestemmelse.

Ankestyrelsen har fastholdt et afslag på hjælp til betaling af bl.a. husleje, selv om borgeren havde et mindreårigt barn hos sig. Kvinden havde gennem længere tid vist en fuldstændig mangel på evne til at administrere sin økonomi, og hun havde flere gange modtaget hjælp til betaling af bl.a. husleje, fordi hun brugte sine penge til andre ting. Ankestyrelsen fandt, at kommunen derfor var berettiget til at standse for yderligere hjælp til huslejerestance og andre restancer, selv om hun havde et mindreårigt barn hos sig. Ankestyrelsen lagde vægt på at udgifterne var forudsigelige, og at der efter loven kun undtagelsesvist kan ydes hjælp hertil. (Principafgørelse A-5-03)

Eventuel administrationsaftale med kommunen

Hvis en borger, som modtager hjælp efter aktivloven, til stadighed har problemer med at betale huslejen til tiden, kan kommunen overveje at administrere borgerens kontanthjælp, jf. aktivlovens § 90.

Undtagelse til kravet om en uforudsigelig udgift

Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse, jf. bestemmelsens 2. punkt. Det kan f.eks. være hjælp til betaling af (en enkelt) huslejerestance, hvis en familie med børn ellers vil blive sat på gaden på grund af huslejerestancen.

Det bemærkes, at der alene er en undtagelse til kravet om en forudsigelig udgift. De øvrige fire betingelser om et *enkeltstående tilfælde*, som er *rimeligt begrundet*, *ændringer i borgeres forhold*, og at betaling vil *vanskeliggøre familiens forhold* skal dog fortsat være opfyldt, for at der kan gives hjælp efter aktivlovens § 81. Det betyder, at det kan være vanskeligt at hjælpe en familie, der permanent har bosat sig i et lejemål, som de på baggrund af deres indtægtsforhold ikke kan betale.

Ankestyrelsen har åbnet op for muligheden for efter en konkret og individuel vurdering at kunne give hjælp til kost og husleje i en kortere begrænset periode i disse to situationer:

- En borger, som er uden forsørgelsesgrundlag fra bl.a. ægtefællen, kan få dækket nødvendige udgifter til mad og husleje indtil den separationsbevilling, der er under behandling i Statsforvaltningen, er bevilget (principmeddelelse 250-09).
- En borger, som har fået standset sin kontanthjælpsudbetaling, kan få hjælp til nødvendige udgifter, herunder kost, mens kommunen behandler ansøgningen om genoptagelse af kontanthjælpen (principmeddelelse 118-09).

Begge afgørelser er meget konkret begrundede, og Socialforvaltningen vurderer derfor, at anvendelsesområdet reelt vil være begrænset, idet de elementer i vurderingen og omstændigheder i sagen, som Ankestyrelsen har lagt vægt på i afgørelserne, skal være til stede, før hjælpen kan gives.

Særligt vedr. behov for hjælp som følge af sanktionering i kontanthjælpen

I tilfælde, hvor borgeren er sanktioneret i sin kontanthjælp på grund af manglende fremmøde ved f.eks. aktivering eller samtale i jobcenteret, kan der ifølge Ankestyrelsens praksis som altovervejende udgangspunkt ikke gives hjælp til husleje, kost eller andre lignende udgifter, jf. principafgørelse A-19-02. Årsagen er, at det vil være at omgå reglerne om nedsættelse af kontanthjælp ved udeblivelse uden rimelig grund fra aktivering, hvis der gives økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81. Sanktioneringens virkning ville blive ophævet, hvis aktivlovens § 81 skal benyttes til at bevilge midler til dækning af borgerens sanktonerede indkomst.

I en enkelt sag (principafgørelse 13-09) har Ankestyrelsen på baggrund af de konkrete omstændigheder i sagen vurderet, at der undtagelsesvis kunne gives økonomisk hjælp til betaling af huslejerestance, selvom behovet var opstået som følge af, at borgeren uden rimelig grund var udeblevet fra en jobsamtale og derfor ikke fik udbetalt kontanthjælp i en periode.

Ankestyrelsen har i afgørelsen taget udgangspunkt i og lagt vægt på følgende forhold:

- At udgiften efter en konkret vurdering blev anset for at være af helt afgørende betydning for familiens særlige behov for stabilitet,
- At det var første gang, at borgeren var pålagt sanktion, samt
- At det var første gang, at borgeren søgte om hjælp til betaling af huslejerestance, og
- At borgeren var enlig forsørger til fire børn, hvoraf et barn var autist, og

- At hjælpen derfor blev givet for at sikre, at familien kunne blive i lejligheden.

På baggrund af ovenstående principafgørelse vurderer Socialforvaltningen, at der efter en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag kan være mulighed for at give økonomisk hjælp til en husleje. Der skal dog indgå de elementer i vurderingen/omstændigheder i sagen, som Ankestyrelsen har lagt vægt på i denne afgørelse, og anvendelsesområdet vil derfor reelt være begrænset.

Konklusion på baggrund af praksis

Socialforvaltningen finder på baggrund heraf, at et afslag på økonomisk hjælp efter aktivlovens § 81 kan være korrekt, selv om ansøgningen er til en huslejeudgift.

Der kan gives hjælp efter aktivlovens § 81 til en børnefamilie, som trues af udsættelse, hvis der er tale om enkeltstående forhold, og deres økonomi i øvrigt hænger sammen i forhold til at bevare boligen. Herunder også, hvis økonomien pga. skilsmisse skal afklares før vurdering kan ske.

Der kan som overvejende hovedregel ikke gives hjælp til såvel en enlig som en familie, hvis restancens opståen skyldes sanktionering. Hvis der alligevel gives en ydelse skal der være tale om en helt ekstraordinær situation (første restance, første sanktionering, enlig forsørger, flere børn; heraf et handicapet).

Deloitte's tolkning af aktivlovens § 81

Københavns Kommunes revision Deloitte har ikke direkte udtalt sig om deres tolkning af aktivlovens § 81, men af tidligere udtalelser fra Deloitte vedr. bevillinger givet i 2010 og 2011 kan nævnes følgende:

Deloitte har konstateret, at der i flere sager løbende udbetales hjælp efter aktivlovens § 81 til huslejerestance, tøj, overlevelseshjælp m.m., hvilket Deloitte ikke finder er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Flere løbende udbetalinger efter aktivlovens § 81, finder Deloitte, kan tyde på, at der er tale om løbende supplement til borgerens øvrige indtægter. Deloitte har oplyst, at denne praksis bør ændres, og at forvaltningen bør have fokus på bevillinger efter aktivlovens § 81.

Socialforvaltningens projekt om øget kvalitet i sagsbehandlingen

Socialforvaltningen har siden sommeren 2011 arbejdet med at gennemføre et projekt om øget kvalitet i sagsbehandlingen. Der har tidligere været konstateret mange formelle fejl i sagsbehandlingen i forbindelse med visse bestemmelser, herunder aktivlovens § 81. Dette har betydet oprettelsen af en samlet enhed i Socialcenter København,

der fremadrettet får ansvaret for at behandle ansøgninger efter denne bestemmelse.

Den øgede fokus på at leve op til de formelle krav til bevilling af ydelser kan betyde, at borgerne oplever, at Socialforvaltningen stiller større krav til den dokumentation, som de skal komme med, og at de oplever en strammere praksis for bevilling af ydelser.

Venlig hilsen

Anette Laigaard